

ประกาศโรงพยาบาลท่ากระดาน
เรื่อง แนวปฏิบัติตามเกณฑ์จริยธรรมว่าด้วยการจัดซื้อจัดหาและการส่งเสริมการขายยา
และเวชภัณฑ์ที่มีไซยา โรงพยาบาลท่ากระดาน

การจัดซื้อจัดหาและการส่งเสริมการขายยาและเวชภัณฑ์ที่มีไซยาที่ขาดจริยธรรม และการใช้ยาที่ไม่สมเหตุสมผลส่งผลให้เกิดปัญหาการบริโภคนยาและเวชภัณฑ์ที่มีไซยาเกินจำเป็น ราคาแพงเกินควร เป็นปัญหาส่วนหนึ่งของการเข้าถึงยาที่จำเป็นของผู้ป่วย และมีภาระค่าใช้จ่ายด้านการรักษาพยาบาล ของประเทศที่สูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง การส่งเสริมการขายที่ขาดจริยธรรมได้ดึงเอาบุคลากรสาธารณสุขเข้าร่วม รับผลประโยชน์ทับซ้อนในรูปแบบต่าง ๆ จากบริษัทยาหรือเวชภัณฑ์ที่มีไซยา ซึ่งเป็นผลประโยชน์ทางตรง และผลประโยชน์แอบแฝงในรูปแบบต่าง ๆ เช่น เงินตอบแทน ของกำนัล การเดินทางไปต่างประเทศ เป็นต้น การส่งเสริมการขายในกระบวนการจัดซื้อจัดหา ตลอดจนการใช้ยาและเวชภัณฑ์ที่มีไซยา ในลักษณะดังกล่าว กลายเป็นส่วนหนึ่งของสถานการณ์ปกติของสังคมไทย ทำให้บุคลากรสาธารณสุข บางส่วนเข้าใจผิดและเชื่อว่าผลประโยชน์เหล่านี้เป็นสิทธิที่พึงได้รับหรือใช้ประโยชน์ได้ โดยมีได้ตระหนักว่า จะส่งผลกระทบต่องบประมาณแผ่นดิน ธรรมาภิบาลของระบบยาและระบบสุขภาพโดยรวม

กระทรวงสาธารณสุข ออกประกาศกระทรวงสาธารณสุขว่าด้วยเกณฑ์จริยธรรมการจัดซื้อจัดหา และการส่งเสริมการขายยาและเวชภัณฑ์ที่มีไซยาของกระทรวงสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๖๔ เพื่อใช้เป็นแนวทางปฏิบัติอย่างมีธรรมาภิบาลสำหรับส่วนราชการ หน่วยงาน และหน่วยบริการของกระทรวงสาธารณสุข ตลอดจนผู้สั่งใช้ยา ผู้ประกอบวิชาชีพ และบุคลากรสาธารณสุขที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการจัดซื้อจัดหา จนกระทั่งถึงการใช้ยาและเวชภัณฑ์ที่มีไซยา

สำนักงาน ป.ป.ช. ได้ศึกษามาตรการป้องกันการทุจริตในกระบวนการเบิกจ่ายยา ตามสิทธิสวัสดิการรักษายาพยาบาลข้าราชการเมื่อเดือนมิถุนายน ๒๕๖๐ พบว่าหน่วยงานและหน่วยบริการในสังกัดกระทรวงสาธารณสุข มีการกำหนดแนวปฏิบัติที่สอดคล้องกับเกณฑ์จริยธรรมการจัดซื้อจัดหาและการส่งเสริมการขายยาและเวชภัณฑ์ที่มีไซยาของกระทรวงสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๕๗ เกือบทุกหน่วยงาน และพบอีกว่าประเด็นเงินบริจาคของบริษัทยา หน่วยงานและหน่วยบริการในสังกัดกระทรวงสาธารณสุข มีการปฏิบัติ ตามระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการรับเงินหรือทรัพย์สินที่มีผู้บริจาคให้ราชการ พ.ศ. ๒๕๒๖ และ ระเบียบกระทรวงสาธารณสุขว่าด้วยเงินบำรุงของหน่วยบริการในสังกัดกระทรวงสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๖ และที่แก้ไขเพิ่มเติม มีการดำเนินการอย่างเคร่งครัด แต่ไม่มีระบบการจัดเก็บข้อมูลหรือทรัพย์สิน ที่มีผู้บริจาคให้โรงพยาบาลในสังกัดกระทรวงสาธารณสุข และจากการสอบสวนของ สำนักงาน ป.ป.ท. และกรมสอบสวนคดีพิเศษ พบการกระทำในลักษณะเป็นกระบวนการที่โยงใยเป็นเครือข่ายการทุจริต แบ่งออกเป็น ๓ กลุ่ม คือ กลุ่มผู้ใช้สิทธิและเครือข่าย กลุ่มบุคลากรในโรงพยาบาล และกลุ่มบริษัท จำหน่ายยา นอกจากนี้ คณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้เสนอคณะรัฐมนตรีประเด็นข้อเท็จจริงเกี่ยวกับพฤติกรรมกระทำผิดในกระบวนการเบิกจ่ายยา ๓ ประเภท คือ การสวมสิทธิ การยักยอก และการซื้อปึงยา เพื่อใช้เป็นแนวทางป้องกันและแก้ไขปัญหาการทุจริตในกระบวนการเบิกจ่ายยา ตามสิทธิสวัสดิการรักษายาพยาบาลข้าราชการ

ข้อ ๑ ในประกาศนี้

“ส่วนราชการ” หมายความว่า กรม หรือส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่น และมีฐานะเป็นกรม ในสังกัดกระทรวงสาธารณสุข

“หน่วยงาน” หมายความว่า หน่วยงานระดับกอง หรือเทียบเท่าในสังกัดกระทรวงสาธารณสุข ซึ่งมีการดำเนินการในการจัดหาหรือควบคุมการใช้ยาและเวชภัณฑ์ที่มีใช้ยา

“หน่วยบริการ” หมายความว่า หน่วยบริการตามระเบียบกระทรวงสาธารณสุขว่าด้วยเงินบำรุงของหน่วยบริการในสังกัดกระทรวงสาธารณสุข

“เกณฑ์จริยธรรม” หมายความว่า เกณฑ์จริยธรรมการจัดซื้อจัดหาและการส่งเสริมการขายยา และเวชภัณฑ์ที่มีใช้ยาของกระทรวงสาธารณสุข

“ธรรมาภิบาลระบบยา” หมายความว่า การบริหารจัดการระบบยาที่ดี ตั้งแต่การคัดเลือกจัดหา กระจายการใช้ยา และการปฏิบัติตามเกณฑ์จริยธรรม ซึ่งเป็นไปตามหลักธรรมาภิบาลของ การบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ ที่คณะรัฐมนตรี มีมติเห็นชอบเมื่อวันที่ ๒๔ เมษายน ๒๕๕๕

“ยา” หมายความว่า ยาตามกฎหมายว่าด้วยยา ยาเสพติดให้โทษตามกฎหมายว่าด้วยยาเสพติดให้โทษ และวัตถุออกฤทธิ์ตามกฎหมายว่าด้วยวัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท

“เวชภัณฑ์ที่มีใช้ยา” หมายความว่า วัสดุการแพทย์ วัสดุทันตกรรม วัสดุวิทยาศาสตร์การแพทย์ วัสดุเอกซเรย์ วัสดุอื่น ๆ ที่ใช้ในทางการแพทย์ และหมายความรวมถึงอุปกรณ์ทางการแพทย์ที่ใช้กับผู้ป่วย เฉพาะราย

“การส่งเสริมการขายยาและเวชภัณฑ์ที่มีใช้ยา” หมายความว่า การที่ผู้ขายต้องการให้ข้อมูล ข้อความ การชักชวน จูงใจหรือการกระทำด้วยวิธีอื่นใดที่มุ่งหมายให้มีการสั่งซื้อ การสั่งซื้อ หรือการใช้ยา และเวชภัณฑ์ที่มีใช้ยาเพื่อประโยชน์ทางการค้า

“การโฆษณา” หมายความว่า การกระทำไม่ว่าด้วยวิธีใด ๆ ให้ประชาชนเห็นหรือทราบข้อความเกี่ยวกับยาและเวชภัณฑ์ที่มีใช้ยาเพื่อประโยชน์ทางการค้า

“ข้อความ” หมายความว่า เรื่องราวหรือข้อเท็จจริง ไม่ว่าปรากฏในรูปแบบของตัวอักษร ตัวเลข ภาพ ภาพยนตร์ แสง เสียง เครื่องหมายหรือรูปแบบอื่นใด ที่สื่อความหมายได้โดยสภาพ ของสิ่งนั้นเอง หรือโดยผ่านวิธีการหรือสื่อใด ๆ

“ของขวัญ” หมายความว่า ประโยชน์อันเป็นทรัพย์สิน สิ่งของ ของชำร่วย ที่บริษัทยา หรือเวชภัณฑ์ที่มีใช้ยา มอบให้แก่บุคคลเพื่อประโยชน์ทางการค้า

“ตัวอย่างยาและเวชภัณฑ์ที่มีใช้ยา” หมายความว่า ตัวอย่างยาและเวชภัณฑ์ที่มีใช้ยาที่แจกแก่บุคคล ส่วนราชการ หน่วยงาน หรือหน่วยบริการ เพื่อให้เกิดความคุ้นเคยกับรูปแบบและลักษณะของยา และเวชภัณฑ์ที่มีใช้ยา หรือเพื่อเพิ่มประสบการณ์การใช้ทางคลินิก โดยยกเว้นเพื่อการศึกษาหรือวิจัย (กรณีที่น่าตัวอย่างยาและเวชภัณฑ์ที่มีใช้ยามาใช้ประกอบการพิจารณาในการจัดซื้อจัดหา)

“ประโยชน์อื่นใดอันอาจคำนวณเป็นเงินได้” หมายความว่า สิ่งที่มีมูลค่า และให้หมายความรวมถึง การลดราคา การรับความบันเทิง การรับบริการ การรับการฝึกอบรม หรือสิ่งอื่นใดในลักษณะเดียวกัน หรือการอื่นใดซึ่งเป็นการกระทำที่ทำให้ผู้นั้นได้รับประโยชน์อันอาจคำนวณเป็นเงินได้ หรือไม่ต้องออก ค่าใช้จ่าย ทั้งนี้ ตามประกาศคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ เรื่อง หลักเกณฑ์ การรับทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดโดยธรรมจรรยาของเจ้าพนักงานของรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๓ กำหนด

“ปกติประเพณีนิยม” หมายความว่า เทศกาลหรือวันสำคัญซึ่งอาจมีการให้ของขวัญกัน ให้หมายความรวมถึงโอกาสในการแสดงความยินดี การแสดงความขอบคุณ การต้อนรับ การแสดง ความเสียใจ หรือ การให้ความช่วยเหลือตามมารยาทที่ถือปฏิบัติกันในสังคมด้วย

“ผู้ส่งใช้” หมายความว่า เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ประกอบวิชาชีพทางการแพทย์ หรือบุคลากรทางการแพทย์สาธารณสุขอื่น ที่มีสิทธิหรือหน้าที่ในการส่งใช้ยาและเวชภัณฑ์ที่มีใช้ยา

“ผู้ประกอบวิชาชีพ” หมายความว่า เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรม ทันตกรรม เภสัชกรรม การพยาบาล เทคนิคการแพทย์ กายภาพบำบัด การแพทย์แผนไทย การสาธารณสุขชุมชน และผู้ประกอบวิชาชีพหรือผู้ประกอบโรคศิลปะสาขาอื่นตามพระราชกฤษฎีกาที่ออกตามกฎหมายว่าด้วย การประกอบโรคศิลปะ

“ผู้แทนบริษัทฯ” หรือพนักงานขายยาและเวชภัณฑ์ที่มีใช้ยา หมายความว่า ตัวแทนของบริษัท ยา และบริษัทผู้จัดจำหน่ายเวชภัณฑ์ที่มีใช้ยาที่มีหน้าที่เข้าพบผู้ประกอบวิชาชีพเพื่อนำเสนอข้อมูลยา และเวชภัณฑ์ที่มีใช้ยา

“บริษัทฯหรือเวชภัณฑ์ที่มีใช้ยา” หมายความว่า บริษัท บุคคลธรรมดา หรือนิติบุคคล หรือองค์กรที่เกี่ยวข้องกับการผลิต นำเข้าและจำหน่ายยาและเวชภัณฑ์ที่มีใช้ยาทั้งในและต่างประเทศ (รวมถึงบริษัท ยาหรือเวชภัณฑ์ที่มีใช้ยาที่เกี่ยวข้องกับมูลนิธิ สมาคม องค์กร ฯลฯ) ทั้งนี้ รวมถึงองค์การ เภสัชกรรม

“ผู้บริหาร” หมายความว่า เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ที่มีอำนาจตัดสินใจลงนามหรือมีอำนาจสั่งการในการคัดเลือก จัดซื้อ จัดหาและเวชภัณฑ์ที่มีใช้ยาของสถานพยาบาลหรือหน่วยงาน

“ผู้มีอำนาจ” หมายความว่า กลุ่มเจ้าหน้าที่ของรัฐที่ทำหน้าที่คัดเลือก เสนอ จัดหา หรือดำเนินการสั่งซื้อยาและเวชภัณฑ์ที่มีใช้ยาในหน่วยบริการหรือหน่วยงาน

“บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการจัดซื้อจัดหา” หมายความว่า เจ้าหน้าที่ของรัฐโดยตำแหน่ง หรือที่ได้รับมอบหมายให้ดำเนินการเกี่ยวกับการจัดซื้อจัดหาของหน่วยบริการหรือหน่วยงาน

“นักศึกษา” หมายความว่า ผู้ที่กำลังศึกษาระดับก่อนปริญญาในสถานศึกษา

“สถานศึกษา” หมายความว่า สถาบันการศึกษาระดับวิทยาลัยและมหาวิทยาลัย หรือสถาบันร่วมสอนในสาขาทางการแพทย์และสาธารณสุข สถาบันพระบรมราชชนก โรงพยาบาลศูนย์ หรือโรงพยาบาลทั่วไป หรือสถาบันการศึกษาในสังกัดกระทรวงสาธารณสุขที่มีการเรียนการสอนบุคลากรทางการแพทย์

ข้อ ๒ การรับประโยชน์อันเป็นทรัพย์สิน เงิน สิ่งของ ของขวัญ ของบริจาค และบริการอื่นๆ

ผู้บริหาร หัวหน้ากลุ่มงาน/ฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับการจัดซื้อจัดหา แพทย์ ทันตแพทย์ เภสัชกร ผู้ประกอบวิชาชีพ บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการจัดซื้อจัดหา และนิสิตนักศึกษาที่ศึกษาหรือฝึกปฏิบัติงาน ให้ปฏิบัติต่อผู้แทน พนักงานขายจากบริษัทฯและเวชภัณฑ์ที่มีใช้ยา ดังนี้

๒.๑ ไม่รับเงินไม่ว่ากรณีใดๆ ยกเว้นเงินค่าตอบแทนวิทยากรบรรยายทางวิชาการ ค่าพาหนะเดินทาง และค่าที่พักสำหรับวิทยากรเท่านั้น และเงินที่เป็นทุนวิจัยจากบริษัทฯหรือเวชภัณฑ์ที่มีใช้ยา

๒.๒ ไม่รับสิ่งของ หรือนันทนาการไม่ว่ากรณีใดๆ ยกเว้น

- สิ่งของที่มีมูลค่าไม่เกินสามพันบาทในโอกาสพิเศษหรือวาระตามประเพณีเท่านั้น

- สิ่งที่เกิดประโยชน์แก่ทางวิชาการ และส่งผลถึงการบริการทางการแพทย์และสาธารณสุขที่เป็นประโยชน์แก่ผู้ป่วย โดยให้รับในนามโรงพยาบาลหรือหน่วยงาน

๒.๓ ไม่รับบริการอันเป็นกิจส่วนตัวใดๆ

๒.๔ ไม่แสดงตนในการโฆษณาหรือส่งเสริมการขายยาและเวชภัณฑ์ที่มีไซยา ต่อสาธารณชนในเชิงธุรกิจ

๒.๕ พึงเปิดเผยว่า ตนมีส่วนเกี่ยวข้องทางผลประโยชน์กับบริษัทในสถานะใด เมื่อแสดงความเห็นทางวิชาการที่เกี่ยวข้องกับยาและเวชภัณฑ์ที่มีไซยา ต่อหน้าสาธารณะ โดยการพูด เขียน หรือวิธีการอื่นใด

๒.๖ ไม่รับการการสนับสนุนโดยตรงจากบริษัทและเวชภัณฑ์ที่มีไซยา ในการไปประชุม สัมมนา อบรม ดูงาน หรือบรรยายทางวิชาการ ทั้งในและต่างประเทศ

๒.๗ การรับการสนับสนุนจากบริษัทยาและเวชภัณฑ์ที่มีไซยา ให้รับในนามโรงพยาบาลเท่านั้น ทั้งการไปประชุม สัมมนา อบรม ดูงาน หรือบรรยายทางวิชาการ ทั้งในและต่างประเทศ

๒.๗.๑ เป็นการประชุมอบรมทางวิชาการอันก่อประโยชน์ให้ส่วนราชการ หรือหน่วยงาน หรือหน่วยบริการ และไม่มีเงื่อนไขข้อผูกมัดเพื่อส่งเสริมการขายยาและเวชภัณฑ์ที่มีไซยา

๒.๗.๒ ให้รับการสนับสนุนในนามส่วนราชการ หน่วยงานหรือหน่วยบริการให้ส่วนราชการ หน่วยงานหรือหน่วยบริการ จัดทำระบบการรับการสนับสนุนและกำหนดเกณฑ์คัดเลือกบุคลากรที่สมควร ให้ไปประชุม สัมมนา อบรม ดูงาน หรือบรรยายทางวิชาการ ทั้งในและต่างประเทศ โดยให้รับ การสนับสนุนได้เฉพาะ ค่าเดินทาง ค่าลงทะเบียน ค่าวิทยากร ค่าอาหาร และค่าที่พักสำหรับตนเองเท่านั้น และจำกัดเฉพาะช่วงเวลา และสถานที่ของการดูงาน การประชุม หรือการบรรยายทางวิชาการ

๒.๘ การจัดกิจกรรมให้ความรู้ด้านสุขภาพในบริเวณโรงพยาบาลหรือหน่วยบริการ ไม่อนุญาตให้ระบุหรือกล่าวถึงชื่อทางการค้าของยาและเวชภัณฑ์ที่มีไซยา แก่ผู้ป่วย ประชาชน และนิสิตนักศึกษาที่ศึกษาหรือฝึกปฏิบัติงาน ทั้งนี้เพื่อป้องกันไม่ให้มีการโฆษณาแอบแฝงกับการให้ความรู้

๓. ดำเนินการตามนโยบายและจัดระบบที่มีธรรมาภิบาล และป้องกันมิให้มีผลประโยชน์ทับซ้อนตามกิจกรรมดังต่อไปนี้

๓.๑ การคัดเลือกยาและเวชภัณฑ์ที่มีไซยา เพื่อให้ได้ยาและเวชภัณฑ์ที่มีไซยาที่มีคุณภาพ เป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนด

๓.๒ การจัดซื้อยาและเวชภัณฑ์ที่มีไซยา เป็นไปตามพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้าง และการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๐ กฎกระทรวง ระเบียบ และที่ออกตามความในพระราชบัญญัติ การจัดซื้อจัดจ้าง และการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๐ โดยสามารถนำเกณฑ์จริยธรรมของผู้จำหน่าย มาพิจารณาประกอบการคัดเลือกบริษัทยาหรือเวชภัณฑ์ที่มีไซยาก็ได้ และต้องจัดซื้อยาหรือเวชภัณฑ์ ที่มีไซยาด้วยราคาสุทธิ

๓.๓ การรับเงินสนับสนุนจากบริษัทยาจากการซื้อยาและเวชภัณฑ์ที่มีไซยา ต้องไม่เป็นการหารายได้ ในลักษณะผลประโยชน์ต่างตอบแทนทุกประเภท

๓.๔ การรับและการสั่งใช้ตัวอย่างยาและเวชภัณฑ์ที่มีไซยา ซึ่งคำนึงถึงประโยชน์และ ความปลอดภัยของผู้ป่วยเป็นสำคัญ ไม่มุ่งหวังเพื่อเป็นการส่งเสริมการขายยาและเวชภัณฑ์ที่มีไซยา หรือประโยชน์ส่วนตน

๓.๕ มุ่งเน้นให้การจัดซื้อยาและเวชภัณฑ์ที่มีไซยา การคัดเลือกบริษัทผู้ผลิตและผู้จัดจำหน่ายยาและเวชภัณฑ์ที่มีไซยา รวมทั้งการตรวจสอบการจัดซื้อยาและเวชภัณฑ์ที่มีไซยา มีความโปร่งใสเป็นธรรม ไม่มุ่งหวังเพื่อส่งเสริมการขาย หรือกีดกันยาและเวชภัณฑ์ที่มีไซยาของบริษัทใดบริษัทหนึ่งและป้องกันกันการมีส่วนได้ ส่วนเสียหรือผลประโยชน์ทับซ้อนกับบริษัทยาและเวชภัณฑ์ที่มีไซยาโดยมุ่งเน้นเพื่อให้ได้ยาและเวชภัณฑ์ที่มีไซยา ที่มีประโยชน์ ปลอดภัย คำนึงถึงประสิทธิผล ความคุ้มค่า ความปลอดภัยและมีคุณภาพสูงสุด

๔. ระบบการตรวจสอบการรับการสนับสนุนจากบริษัท

๔.๑ สำนักงานสาธารณสุขอำเภอศรีสวัสดิ์กำหนดแนวทางตรวจสอบการรับการสนับสนุนจากบริษัท ผู้แทนจำหน่ายโดยระบบควบคุมภายในและให้รายงานผลการตรวจสอบต่อนายแพทย์สาธารณสุขจังหวัดทราบ

๔.๒ บริษัทยาหรือเวชภัณฑ์ที่มีโฆษณา และผู้แทนบริษัทยา หรือพนักงานขายยา และเวชภัณฑ์ที่มีโฆษณา ให้ถือปฏิบัติตามประกาศคณะกรรมการพัฒนาระบบยาแห่งชาติ ลงวันที่ ๒๒ เมษายน พ.ศ. ๒๕๕๙ เรื่อง เกณฑ์จริยธรรมว่าด้วยการส่งเสริมการขายยาของประเทศ พ.ศ. ๒๕๕๙

จึงประกาศมาเพื่อถือปฏิบัติโดยเคร่งครัด

ประกาศ ณ วันที่ ๑ กรกฎาคม ๒๕๖๔

(นายพิสุทธิ จรุงเรืองทรัพย์)

นายแพทย์ปฏิบัติการ ปฏิบัติหน้าที่
ผู้อำนวยการโรงพยาบาลท่ากระดาน